

Оружаним нападом на Југославију САД су вратиле рат у Европу. На томе се, међутим, нису зауставиле. Нападале су, наредних година, бројне државе и против њих ратовале, све до њиховог потпуног уништења.

Ово, у интервјуу за „Новости”, оцењује доајен немачке и европске политике Вили Вимер, који је током бомбардовања СРЈ био заменик председавајућег Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС).

НАТО се ширио на Исток, да ли је Москва то требало да дозволи?

У свом обраћању руском народу, почетком минуле седмице, руски председник Владимир Путин указао је на вишегодишњи став Русије, нарочито од агресије на тадашњу Југославију, која је била супротна међународном праву. Вођењем тог рата, Северноатлантска алијанса је, од регионалног одбрамбеног, постала глобални нападачки савез, кршећи Повељу УН и мењајући уговор на коме почива НАТО, самовољно и без сагласности својих чланица.

Супротно свим обећањима, датим у данима уједињења две Немачке, да се овај војни савез неће ширити ка совјетској граници, управо се то догодило. Ово, ни у једном тренутку, Путин није одобрио.

Како је то даље утицало на развој догађаја у Украјини?

На самиту у Букурешту, 2008. године, због суздржаности Немачке и Француске, није донета одлука о пријему Украјине и Грузије у НАТО. САД су, де факто подметнуле ову одлуку склапајући билатералне конвенције са Украјином. Претпоставља се да је, током своје посете Москви почетком октобра 2021. године, америчка државна подсекретарка Викторија Нуланд, својим руским саговорницима на нивоу владе, понудила неку врсту „безусловне капитулације”. Развој даљих догађаја је познат. Признавање обеју области, Доњецка и Луганска, од стране Москве је, сагласно члану десет Северноатлантског уговора којим је основан НАТО, учинила практично немогућим приступ Украјине Алијанси, без обзира на одлуку из Букурешта 2008. године.

Да ли Москва има територијалне претензије према Украјини или је мотивација другачија?

Путин је, у истом обраћању, указао и на чињеницу да је, приликом посете америчком председника Била Клинтона Москви 2000. године, шефу Беле куће поменуо размишљања о уласку Русије у НАТО. У интервјуу који је 2017. године дао америчком редитељу Оливеру Стоуну, Путин је испричао да је „Клинтон одговорио да му то не смета, али да се остатак америчке делегације видно унервозио”. Развој даљих догађаја је познат. Присаједињењем Крима 2014. године након пуча и потоњих акција пучистичке владе у Кијеву против мањине становништва руског говорног подручја у земљи, која је, међутим, била већинска на Криму и у две већ поменуте области, Доњецку и Луганску, Русија је у вези са циљем пуча морала да предузме акцију против војне луке Севастопол и тако успешно спречила велики европски сукоб који је могао да настане у том тренутку.

Постоји ли паралела између НАТО агресије према некадашњој Југославији и руске интервенције у Украјини?

Америчка влада држи се правног становишта по коме је њено ратно деловање против СРЈ у то време представљало преседан у смислу међународног права. Свака друга држава могла би да се позива на такав амерички приступ у овом погледу и „маше” њиме као оправдањем за своју агресију. Агресијом на Југославију Сједињене Државе су вратиле рат у Европу и наставиле га против бројних других држава.

Да ли је Зеленски имао „дил” са Америком и НАТО? Данас се јавно пита зашто му нико са Запада не помаже?

Свако је, последњих година, могао да види да је Украјина за САД била тек средство за постизање циља против Русије. На озлоглашеној америчкој конференцији у Братислави, крајем априла 2000. године, Сједињене Државе су изложиле свој будући концепт Европе.

После тога, за Русију више нема места у Европи. Западна аргументација о санкцијама Русији учиниле су јасним и недвосмисленим овај облик хибридног ратовања, друге процедуре, такође. Америчка акција против Југославије, а такође и против председника Слободана Милошевића, одговара дугој традицији америчке политике, која је од 1914. године била усмерена против царске Немачке.

Ко диктира војна дешавања у Украјини?

У западној Европи је добро познато да нацистички батаљони и „фрајкорпс” формације, који нису под контролом украјинске владе, одређују војна дешавања, не само у Донбасу.

Под тим околностима Кијев је морао да рачуна са последицама из правца западне Европе, дакле са активностима из даљине усмереним на Украјину. Немачка досад није испоручила Украјини никакво оружје. Какву би то глобалну слику створило када би се немачко оружје појавило у рукама оних у Украјини који још увек величају СС идеологију, или који су у Лавову, једном од највећих културних центара у Украјини, установили „Институт Јозефа Гебелса”?

Да ли је почео Трећи светски рат или је ово □ „викенд сукоб”?

У Москви се, после посете Нуландове и многих других околности, стекао утисак стезања омче око врата. Путинови говори, ових дана, потврдили су такав закључак. На њему је било да то каже, а на другима да то чују. Сада се ваљда више и не може другачије. Године 1988. највиши лидери ЦИА у Вашингтону рекли су групи немачких посланика, са мном на челу, да тадашњи Совјетски Савез нема офанзивне намере у Европи. Последица акција под Наполеоном и Хитлером јесте московска забринутост за „заштиту мајчице Русије”. Путин је, у више великих говора, указао на разорне последице састанка „Версај 1919” и срамне акције против Немачке. Професор Сосновски и ја писали смо о томе у нашој књизи „И увек поново Версај”, из 2019. године. По руском мишљењу, Запад је игнорисао Русију. И шта сада?

Треба ли очекивати миграциони талас из Украјине?

Кинеско министарство спољних послова, израелски премијер и његов индијски колега недавно су позвали да се сукоб оконча што је пре могуће и да се поштеде животи. То је наш задатак, а не да људе одводимо из њихових домова.

Колико је Немачка изгубила блокадом □ „Северног тока 2”, не само у новцу, него и својој позицији према САД?

Било је предвидљиво да ће САД за своју прву мету у актуелном спору узети стопирање „Северног тока 2”. Треба напоменути да је овај циљ амерички председник Џозеф Бајден најавио управо у тренутку док је поред њега стајао немачки канцелар Олаф Шолц.

Шта је Вашингтон постигао, ко је победник, а ко поражен?

Постигао је повратак на поделу Старог континента. Руси не желе да буду избачени из Европе, Американци не желе да је напусте, а Европљани би само – да преживе.

(Спутњик)